

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**Кафедра кримінального процесу, криміналістики та експертології
факультету №6**

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

ДО СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

з навчальної дисципліни: «*Досудове слідство та судовий розгляд
кримінальних справ*»

вибіркових компонент

освітньої програми першого рівня вищої освіти

08 Право

081 Право

ВКВС 0.6

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол № 7 від 30.08.2023 р.

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол № 7 від 25.08.2023 р.

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол № 7 від 29.08.2023 р.

Розглянуто на засіданні кафедри кримінального процесу, криміналістики та експертології факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ (протокол № 7 від 21.08.2023 р.).

Розробники:

1. Кочура О.О. – доцент кафедри кримінального процесу, криміналістики та експертології факультету № 6 ХНУВС, к.ю.н., доцент.

Рецензенти:

1. Шаренко С.Л. – голова Київського районного суду м. Харкова, доктор юридичних наук, доцент;
2. Романюк В.В. – завідувач кафедри кримінального процесу та організації досудового слідства факультету № 1 ХНУВС, кандидат юридичних наук, доцент.

1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами:

1.1 Денна форма навчання

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 8							
Тема № 1 Загальні положення досудового розслідування.	26	4	6			16	залік
Тема № 2 Слідчі (розшукові) і негласні слідчі (розшукові) дії.	36	8	10			18	
Тема № 3 Повідомлення про підозру.	26	4	6			16	
Тема № 4 Зупинення та закінчення досудового розслідування. Продовження строку досудового розслідування.	30	6	6			18	
Тема № 5 Підсудність та підготовче провадження.	22	2	4			16	
Тема № 6 Судовий розгляд.	26	4	6			16	
Тема № 7 Провадження з перегляду судових рішень.	26	4	6			16	
Тема № 8 Виконання судових рішень.	18	2	2			14	
Всього за семестр № 8:	210	34	46			130	

1.2 Заочна форма навчання

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни					Вид контролю	
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття		Самостійна робота
Семестр № 8							
Тема № 1	Загальні положення	26	2	2		22	залік

досудового розслідування.							
Тема № 2 Слідчі (розшукові) і негласні слідчі (розшукові) дії.	26	2	4			22	
Тема № 3 Повідомлення про підозру.	28	2	2			22	
Тема № 4 Зупинення та закінчення досудового розслідування. Продовження строку досудового розслідування.	24	-	4			22	
Тема № 5 Підсудність та підготовче провадження.	26	2	2			22	
Тема № 6 Судовий розгляд.	26	2	2			22	
Тема № 7 Провадження з перегляду судових рішень.	26	2	2			22	
Тема № 8 Виконання судових рішень.	28	2	2			20	
Всього за семестр № 8:	210	16	20			174	

3. Методичні вказівки до семінарських (практичних, лабораторних) занять

Тема № 1. Загальні положення досудового розслідування.

Семінарське заняття. Загальні положення досудового розслідування.

Навчальна мета заняття: під час заняття, студенти повинні отримати знання, про загальні положення досудового розслідування, форми досудового розслідування.

Кількість годин: 6.

Навчальні питання:

1. Поняття стадії досудового розслідування.
2. Форми досудового розслідування: дізнання та досудове слідство.
3. Поняття та характеристика загальних положень досудового розслідування.

Методичні вказівки:

1. **Досудове розслідування** – стадія кримінального провадження, яка починається з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань і закінчується закриттям кримінального провадження або направленням до суду обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності.

Називаючи розслідування «досудовим», законодавець тим самим вказує на його співвідношення з основною частиною судового розгляду - судовим слідством. Досудове розслідування передуює провадженню в суді і покликане забезпечити його успішне проведення, однак його не можна розглядати тільки як стадію, провадження якої здійснюється до суду і для суду. Ця стадія має особливості, що свідчать про її самостійний характер, зокрема, вона:

1) має свої самостійні завдання, які впливають із загальних завдань кримінального провадження (ст. 2 КПК);

2) чітко окреслені межі в системі кримінального процесу - з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань до винесення рішення, яким завершується провадження розслідування (в ряді випадків кримінальне провадження отримує й своє вирішення по суті, коли провадження в ньому закривається при наявності до того законних підстав);

3) свій зміст та свою процесуальну форму;

4) характеризується колом учасників, які приймають в ній участь;

5) характеризується колом специфічних рішень, що можуть бути прийняті після закінчення досудового розслідування: закриття кримінального провадження, звернення прокурора до суду з клопотанням про звільнення особи від кримінальної відповідальності, або звернення прокурора до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів виховного характеру або клопотанням про застосування примусових заходів медичного характеру. Загальні положення досудового слідства можна розглянути як встановлені законом і обумовлені принципами кримінального процесу правила, що виражають характерні особливості досудового слідства, як самостійної стадії процесу, і визначають найбільш суттєві вимоги, що пред'являються до порядку провадження слідчих дій та прийняття рішень.

2. Досудове розслідування є основною формою досудової підготовки матеріалів кримінального провадження, яке здійснюється у формі дізнання та досудового слідства.

Дізнання – це одна з форм досудового розслідування, яка представляє собою врегульовану кримінальним процесуальним законодавством України діяльність слідчого, співробітників інших підрозділів Національної поліції, органів безпеки, органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, що полягає в провадженні досудового розслідування кримінальних проступків, з метою досягнення завдань кримінального провадження.

Під час досудового розслідування кримінальних проступків не допускається застосування запобіжних заходів у вигляді домашнього арешту, застави або тримання під вартою.

Для досудового розслідування кримінальних проступків дозволяється виконувати слідчі (розшукові) дії, передбачені КПК України.

Слідчий зобов'язаний у найкоротший строк, але не пізніше двадцяти п'яти днів після повідомлення особі про підозру, подати на затвердження прокурору один з зазначених процесуальних документів:

1) проект рішення про закриття кримінального провадження;

2) проект клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності;

3) обвинувальний акт, клопотання про застосування примусових заходів виховного характеру або клопотання про застосування примусових заходів медичного характеру;

4) клопотання про продовження строку досудового розслідування з підстав, передбачених КПК.

Готуючись до відповіді на перше запитання семінару важливо засвоїти співвідношення між змістом визначення «дізнання», «досудове слідство», «досудове розслідування».

3. Загальні положення досудового розслідування можна розглянути як встановлені законом і обумовлені засадами кримінального провадження правила, що виражають характерні особливості досудового розслідування, як самостійної стадії процесу, і визначають найбільш суттєві вимоги, що пред'являються до порядку провадження слідчих (розшукових) дій та прийняття рішень.

Загальні положення досудового слідства містять правові положення, що забезпечують єдиний і обов'язковий по всіх кримінальних провадженнях процесуальний порядок розслідування. Основні положення досудового розслідування викладені у главі 19 КПК (ст.ст. 214-222 КПК).

Теми рефератів:

1. Початок досудового розслідування.
2. Поняття підслідності у кримінальних провадженнях, порядок її визначення.
3. Об'єднання та виділення матеріалів досудового розслідування.
4. Місце проведення досудового розслідування та строки досудового розслідування.

Література:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.
3. Кримінальний процес: підручник / О.В. Капліна, О.Г. Шило, В.М. Трофименко та ін.; за заг. ред. О.В. Капліної, О.Г. Шило; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2019. 584 с. URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/430/3_Kriminalnij%20process_Pidruchnik_vnutri.pdf.
4. Беднарська В.М. Судове провадження в кримінальному процесі: навч. посіб. / В.М. Беднарська; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ Е.О. Дідоренка. - Северодонецьк: ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2019. - 168 с.
5. Досудове розслідування: навчально-методичний посібник / Ю.П. Аленін, Л.І. Аркуша, І.В. Гловюк, В.К. Волошина, О.В. Малахова, О.О. Торбас / за ред. В.К. Волошиної. [Електронний ресурс]. 2020. 141 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/12565/2020%20%D0%94%D0%B%D1%81%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B5%20%D1%80%D0%B>

[E%D0%B7%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9%20%D0%B4%D0%BE%20%D0%A0%D0%9F.pdf?sequence=1&isAllowed=y](https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/2087/1/%D0%B7%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9%20%D0%B4%D0%BE%20%D0%A0%D0%9F.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

6. Кримінальний процес України у 2-х част.: ч. 1: Досудове провадження: підручник: [Бойко О. П., Гаркуша А. Г., Захарко А. В., Литвинов В. В., Рогальська В. В., Сербін М. М., Солдатенко О. А., Федченко В. М., Черняк Н. П.] ;Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; 2017. 327 с. URL: https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/2087/1/%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%BC_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86_%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80_%D0%A21_%202.pdf

7. Досудове розслідування: навч. посібник / Р.І. Благута, А.-М. Ю. Ангеленюк, Ю.В. Гуцуляк та ін.; за заг. ред. Ю.А. Комісарчук та А.Я. Хитри. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 600 с. URL : http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3500/3/%d0%94%d0%be%d1%81%d1%83%d0%b4%d0%a0%d0%be%d0%b7%d1%81%d0%bb%d1%96%d0%b4_11-04-2019%20.pdf

Семінарське заняття. Загальні положення досудового розслідування

Навчальна мета заняття: перевірити, поглибити та закріпити знання щодо основних положень досудового розслідування у кримінальному провадженні.

Кількість годин: 4.

Місце проведення: спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Підслідність.
2. Об'єднання і виділення матеріалів досудового розслідування.
3. Розгляд клопотань під час досудового розслідування
4. Ознайомлення з матеріалами досудового розслідування.
5. Недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування.

Література:

1. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. Зразки процесуальних документів у кримінальному провадженні. Станом на 21 лютого 2020 року. / За заг. ред. Чернявського С. С. – Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2020. – 1288 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/9304/Naukovo%20praktichni%20komentar%20KPK_zrazky%20protsesualnykh%20dokumentiv_2020.pdf?sequence=1&isAllowed=y

2. Беднарська В.М. Судове провадження в кримінальному процесі: навч. посіб. / В.М. Беднарська; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ Е.О. Дідоренка. - Сєверодонецьк: ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2019. - 168 с.

3. Практикум з кримінального процесу України: навч. посіб. / О.В. Бишевец, В.О. Гринюк, Л.Г. Дунаєвська та ін.; за ред. М.А. Погорецького, Н.П. Сизої; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - 2-ге вид., переробл. та допов. Київ: Правова єдність: Алерта, 2018. - 230 с.

4. Іваницький С.О. Зразки кримінальних процесуальних документів слідчого, прокурора, адвоката та судді (досудове провадження): наук.-практ. посіб. / С.О. Іваницький. - Київ: Центр учб. літ., 2019. - 207 с.

5. Кримінальний процес: підручник / О.В. Капліна, О.Г. Шило, В.М. Трофименко та ін.; за заг. ред. О.В. Капліної, О.Г. Шило; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків: Право, 2019. - 584 с. URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/430/3_Kriminalnij%20process_Pidruchnik_vnutri.pdf

6. Практикум зі складання процесуальних документів : навч. посібник / Кол. авт. – 2-е вид., перероб. і доп. – Дніпро : Ліра ЛТД, 2017. – 308 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/445/1/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC%20%D0%B7%D1%96%20%D1%81%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4.%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86.%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D0%9F%D0%A0%D0%90%D0%92%D0%9B%20%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9.%2028.12.pdf>

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

1. Розгляд питань згідно плану заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. За для визначення підслідності у кримінальних провадженнях та прийняття відповідного процесуального рішення. Необхідно вивчати ввідну та скласти проект постанови про визначення підслідності. Визначити ким складається процесуальне рішення.

Ввідна.

До оперативного чергового Харківського ВП ГУ Національної поліції України в Харківській області анонімно телефоном звернулась особа, яка повідомила про те, що на території ділянки № 12 садово-дачного товариства «Союз» у сел. Високий Харківського району Харківської обл. незаконно зберігаються бойові припаси.

Після відповідної перевірки цієї інформації було встановлено, що зазначена ділянка на праві приватної власності належить Шевчуку Т.С. Слідчим було проведено огляд вказаного володіння, у результаті якого на горищі садового будинку були виявлені та вилучені скляна банка об'ємом 3 л. з порошкоподібною речовиною жовто-коричневого кольору, а також 18 циліндричних предметів довжиною 75 мм та діаметром 9 мм з вивідними проводами жовтого і зеленого кольору довжиною 150 мм.

Згідно з висновками експертів порошкоподібна речовина жовто-коричневого кольору, вилучена з горища садового будинку ділянки № 12 садово-дачного товариства «Союз» є промисловою сумішевою бризантною

вибуховою речовиною – амонітом, виготовленою із тротилу , аміачної селітри та хлориду натрію, придатна для проведення вибуху, маса якої складає 2 кг 240г., 18 циліндричних предметів з вивідними проводами є вибуховими пристроями – електродетонаторами «ЕД-КЗ-ПМ», виготовлені промисловим способом, придатні для вибуху; на поверхнях банки та електродетонаторів наявні сліди пальців рук, які залишені Шевчуком Т.С.

Заходами, які були направлені на вивчення особи підозрюваного, було встановлено, що він служив у Збройних Силах на посаді начальника складу бойових припасів в одній із військових частин Харківської області , звідки був звільнений у 2005 році за дисциплінарні порушення, які полягали у неналежному забезпеченні зберігання товарно-матеріальних цінностей; раніше не судимий, у теперішній час не працює, не одружений, неповнолітніх дітей не має, мешкає за вказаною адресою самотійно, перебуває на обліку в Харківському обласному наркологічному диспансері з приводу хронічного алкоголізму.

У ході обшуку домоволодіння Шевчука Т.С. за адресою: м. Харків, вул. Тракторна, 44 було виявлено та вилучено пластикову ємність об'ємом 20 літрів, наповнену речовиною схожою з тією, яка була знайдена у його дачному будинку, яка в подальшому була визнана вибуховою; план-схема стадіону «Металіст», річний абонемент на відвідування матчів футбольного клубу «Металіст», ноутбук «ASUS» з інформацією на жорсткому диску про виготовлення кустарним способом вибухових пристроїв та їх застосування, анонімна записка, адресована на ім'я президента ФК «Металіст» з погрозою здійснити вибух на стадіоні під час одного з футбольних матчів у тому випадку, якщо на банківський рахунок (номер зазначений) не буде переказана сума грошей у розмірі 1 млн. доларів США.

2. На прикладі конкретної ввідної потрібно вивчити підстави й порядок об'єднання матеріалів кримінального провадження в одне, обчислення процесуальних строків по об'єднаних провадженнях; підстави виділення матеріалів в окреме провадження; уявити структуру та зміст постанов про об'єднання й виділення матеріалів кримінальних проваджень; оволодіти навиками складання відповідних процесуальних документів. Визначити ким складається процесуальне рішення.

Ввідна

9 травня цього року невідомий, проникнувши у гараж, розташований біля буд. 20 на вул. Архітекторів м. Харкова, незаконно заволодів автомобілем ВАЗ 2103 номерний знак 31-22 ХАА, що належав Іванову П.С. За даним фактом 15 травня цього року слідчим відділенням Шевченківського відділу ГУ Національної поліції в Харківській області було розпочато досудове розслідування.

17 травня цього року у дворі будинку №4, розташованому на вул. Постишева м. Харкова невідомий незаконно заволодів автомобілем ВАЗ 2105

державний номер 35-17 ХАН, що належав Крячко В.І. За даним фактом 26 травня цього року СВ Слобідського відділу поліції ГУ Національної поліції в Харківській області було розпочато кримінальне провадження.

2 липня цього року СВ Московським відділом поліції було розпочате кримінальне провадження по факту незаконного заволодіння автомобілем ВАЗ 2103 номерний знак К 55-11 ХА, що належав Швидьку В.І. та знаходився на автостоянці біля Педагогічного коледжу (буд.5, вул. Фейєрбаха м. Харкова). Подія відбулася 30 червня цього року.

5 серпня цього року у дворі будинку 46 на пр. Л.Свободи м. Харкова оперуповноваженим ВКС Шевченківського відділу поліції лейтенантом поліції Кравченко Д.І. було затримано Нестеренко В.Ф., котрий знаходився у салоні автомобіля ВАЗ 2105 номерний знак АХ 52-11 ВС (власник Іванов К.У.) та намагався завести його, з'єднуючи проводи замку запалювання. Відносно Нестеренка В.Ф., СВ Шевченківського відділу поліції було розпочате кримінальне провадження, в ході розслідування якого, під час обшуку в його домоволодінні, було знайдено а/м ВАЗ 2103, який належав Швидьку В.І. та запчастини від автомобілів Іванова П.С. та Крячка В.І.

Під час допиту підозрюваний Нестеренко В.Ф. пояснив, що а/м Іванова із гаражу він викрав разом зі своїм неповнолітнім братом – Нестеренко Яном. Показання підтверджені у ході досудового слідства. Нестеренко Яну було оголошено повідомлення про підозру.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Наприкінці заняття надати викладачу оформленні документи:

1. Постанова про визначення підслідності;
2. Постанова про об'єднання матеріалів досудового розслідування.

Тема № 2. Слідчі (розшукові) і негласні слідчі (розшукові) дії.

Семінарське заняття. Слідчі (розшукові) і негласні слідчі (розшукові) дії.

Навчальна мета заняття: вивчити вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій та види слідчих (розшукових) дій; засвоїти підстави та процесуальний порядок провадження окремих слідчих (розшукових) дій, оформлення їх результатів.

Кількість годин: 2 години.

Навчальні питання:

1. Поняття і сутність слідчих (розшукових) дій.
2. Процесуальна характеристика слідчих (розшукових) дій.
3. Негласні слідчі (розшукові) дії

Методичні вказівки:

1. Під час досудового розслідування слідчий виконує ряд процесуальних дій, але не всі вони можуть бути визначені поняттям “слідчі (розшукові) дії”. У

теорії кримінального процесу слідчими називають лише ті процесуальні дії, які, на відміну від інших (наприклад, обрання запобіжного заходу, роз'яснення учасникам прав, та інше), направлені на виявлення, фіксацію і перевірку фактичних даних, що мають доказове значення у кримінальному провадженні. Вивчаючи тему “Докази” ми підкреслили, що слідчі (розшукові) дії являються головним та найбільш поширеним засобом збирання доказів, за допомогою яких встановлюються усі обставини скоєного злочину (ч. 93 КПК України). Вищеназвані обставини важливо враховувати даючи визначення поняття і сутності слідчих (розшукових) дій.

2. Чинне кримінальне процесуальне законодавство України передбачає вичерпний перелік слідчих (розшукових) дій. Необхідно уважно вивчити вимоги глав 20, 21 КПК України.

Слід зазначити, що у кожному кримінальному провадженні проведення усіх, передбачених законодавством, слідчих (розшукових) дій є не обов'язковим. Тому, в залежності від конкретних обставин, що підлягають встановленню у кримінальному провадженні, слідчий самостійно вирішує питання про проведення тої чи іншої слідчої (розшукової) дії, а також у якій послідовності їх провести.

Вивчення переліку усіх слідчих (розшукових) дій дає можливість правильно їх класифікувати. Класифікацію слідчих (розшукових) дій можна здійснити в залежності від тієї мети, яку необхідно досягти, яку посадова особа, що веде слідства, переслідує під час провадження тієї чи іншої слідчої (розшукової) дії (перевірка, уточнення або одержання інформації).

Засвоєння другого питання передбачає вміння дати процесуальну характеристику слідчим (розшуковим) діям. Пропонується додержувати такої послідовності:

- а) підстави для провадження (юридичні і фактичні);
- б) мета провадження слідчої (розшукової) дії;
- в) учасники слідчої (розшукової) дії;
- г) порядок провадження;
- д) процесуальне оформлення результатів проведеної слідчої (розшукової) дії.

3. Негласні слідчі (розшукові) дії це слідчі (розшукові) дії відомості про факт та проведення яких не підлягає розголошенню. Слід встановити поняття, підстави проведення. Види негласних слідчих (розшукових) дій. Фіксація ходу і результатів негласних слідчих (розшукових) дій. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у доказуванні та в інших цілях. Вивчити загальні положення про втручання у приватне спілкування.

Теми рефератів:

1. Вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій.
2. Підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій.
3. Процесуальне закріплення результатів проведення слідчих (розшукових) дій.

Література:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.
3. Кримінальний процес: підручник / О.В. Капліна, О.Г. Шило, В.М. Трофименко та ін.; за заг. ред. О.В. Капліної, О.Г. Шило; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2019. 584 с. URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/430/3_Kriminalnij%20process_Pidruchnik_vnutri.pdf.
4. Беднарська В.М. Судове провадження в кримінальному процесі: навч. посіб. / В.М. Беднарська; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ Е.О. Дідоренка. - Сєверодонецьк: ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2019. - 168 с.
5. Досудове розслідування: навчально-методичний посібник /Ю.П. Аленін, Л.І. Аркуша, І.В. Гловюк, В.К. Волошина, О.В. Малахова, О.О. Торбас / за ред. В.К. Волошиної. [Електронний ресурс]. 2020. 141 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/12565/2020%20%D0%94%D0%B E%D1%81%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B5%20%D1%80%D0%B E%D0%B7%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D1%83%D0%B2%D0%B0%D 0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1% D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83% D0%BC%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9%20%D0%B4%D0%BE %20%D0%A0%D0%9F.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
6. Кримінальний процес України у 2-х част.: ч. 1: Досудове провадження: підручник: [Бойко О. П., Гаркуша А. Г., Захарко А. В., Литвинов В. В., Рогальська В. В., Сєрбін М. М., Солдатенко О. А., Федченко В. М., Черняк Н. П.] ;Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; 2017. 327 с. URL: https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/2087/1/%D0%9A%D1%80%D0%B8%D 0%BC_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86_%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1 %80_%D0%A21_%202.pdf
7. Досудове розслідування: навч. посібник / Р.І. Благута, А.-М. Ю. Ангеленюк, Ю.В. Гуцуляк та ін.; за заг. ред. Ю.А. Комісарчук та А.Я. Хитри. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 600 с. URL : http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3500/3/%d0%94%d0%be%d1%8 1%d1%83%d0%b4%d0%a0%d0%be%d0%b7%d1%81%d0%bb%d1%96%d0%b4_1 1-04-2019%20.pdf

Семінарське заняття. Слідчі (розшукові) дії і негласні слідчі (розшукові) дії.

Навчальна мета заняття: перевірити, поглибити та закріпити знання, для набуття навичок і умінь правильного застосування чинного кримінального процесуального законодавства України, провадження слідчих (розшукових) дій і складання відповідних процесуальних документів.

Кількість годин: 8.

Місце проведення: спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Види оглядів, підстави, вимоги до фіксації ходу та проведення.
2. Види допитів, підстави, вимоги до фіксації ходу та проведення
3. Слідчий експеримент, види та підстави проведення.
4. Обшук, підстави та вимоги проведення.
5. Підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій.
6. Фіксація ходу та проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Література:

1. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. Зразки процесуальних документів у кримінальному провадженні. Станом на 21 лютого 2020 року. / За заг. ред. Чернявського С. С. – Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2020. – 1288 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/9304/Naukovo%20praktichni%20komentar%20KPK_zrazky%20protsesualnykh%20dokumentiv_2020.pdf?sequence=1&isAllowed=y
2. Беднарська В.М. Судове провадження в кримінальному процесі: навч. посіб. / В.М. Беднарська; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ Е.О. Дідоренка. - Северодонецьк: ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2019. - 168 с.
3. Практикум з кримінального процесу України: навч. посіб. / О.В. Бишевець, В.О. Гринюк, Л.Г. Дунаєвська та ін.; за ред. М.А. Погорецького, Н.П. Сизої; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - 2-ге вид., переробл. та допов. Київ: Правова єдність: Алерта, 2018. - 230 с.
4. Іваницький С.О. Зразки кримінальних процесуальних документів слідчого, прокурора, адвоката та судді (досудове провадження): наук.-практ. посіб. / С.О. Іваницький. - Київ: Центр учб. літ., 2019. - 207 с.
5. Кримінальний процес: підручник / О.В. Капліна, О.Г. Шило, В.М. Трофименко та ін.; за заг. ред. О.В. Капліної, О.Г. Шило; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків: Право, 2019. - 584 с. URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/430/3_Kriminalnij%20process_Pidruchnik_vnutri.pdf
6. Практикум зі складання процесуальних документів : навч. посібник / Кол. авт. – 2-е вид., перероб. і доп. – Дніпро : Ліра ЛТД, 2017. – 308 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/445/1/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC%20%D0%B7%D1%96%20%D1%81%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4.%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86.%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D0%9F%D0%A0%D0%90%D0%92%D0%9B%20%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9.%2028.12.pdf>

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

1. Розгляд питань згідно плану заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Вивчити ввідну і з урахуванням отриманих даних скласти протокол огляду місця події.

Ввідна

02.01. поточного року о 20.30 до чергової частини Комінтернівського ВП ГУ Національної поліції України в Харківський обл. звернувся гр. Нагорний Антон Васильович 1980 року народження, який проживає за адресою: м. Харків, пр.-т Гагаріна 176 корп. 3 кв. 13, з тим, що 02.01. поточного року о 19.45 біля службового входу до супермаркету «Сільпо», який розташований за адресою: м. Харків пр.-т Гагаріна, буд. 165, на нього був вчинений розбійний напад з погрозою застосування ножа, а також були нанесені декілька ударів ногами по голові та тулубу, двома невідомими особами, в ході якого вони заволоділи майном Нагорного А.В. на загальну суму 1450 грн.

Було вкрадене:

- барсетка коричневого кольору, вартістю 450 грн;
- гаманець з штучної шкіри чорного кольору вартістю 70 грн, в ньому було 230 грн;
- мобільний телефон Nokia 6300 IMEI 1234567891234 корпус сріблястого кольору з тріщиною на задній його частині. Вартість 700 грн, без сім-карти та флеш-карти пам'яті.

Після отримання усної заяви від гр. Нагорного А.В. о 21.30 на місце події виїхала СОГ.

Проведеним оглядом встановлено:

- ділянка місцевості біля службового входу до супермаркету «Сільпо», розташована за адресою: м. Харків, пр.-т Гагаріна, буд. 165 та прилегла місцевість в напрямку проїзної частини по вулиці Зернова. Покриття на ділянці суцільне асфальтне, частково засніжене. При цьому, багата кількість сторонніх слідів взуття та наявність льодової корки на сніжному покриві не дозволяє ідентифікувати сліди на ньому;

- на відстані 150 см від лівого краю сходів службового входу до супермаркету «Сільпо» на снігу виявлені чотири плями рідини бурого кольору, середнім діаметром 3 см;

Огляд проводився: у погоду без опадів, в темну пору доби при штучному освітленні, температура повітря -10 С.

Під час огляду місця події застосовані технічні засоби:

Фотоапарат «Nikon», зроблені 5 фотознімків (2 орієнтуючих – прив'язка місця події; 1 оглядове – загальний від місця події; 1 вузлове – місцезнаходження чотирьох плям речовини бурого кольору по відношенню до сходів службового входу як орієнтиру; 1 детальне – плями речовини бурого кольору на снігу).

Виявлене під час огляду вилучено:

Зразки речовини бурого кольору з чотирьох плям на снігу вилучені на чотири марлеві тампони, котрі упаковані в чотири паперові пакети під

номерами 1, 2, 3, 4. пакети заклеєні та підписані слідчим, спеціалістом та понятими.

2. Вивчити ввідну і з урахуванням отриманих даних скласти протокол допиту потерпілого.

Ввідна.

08.01. поточного року потерпілий: Нагорний Антон Васильович 15 жовтня 1980 року народження, уродженець м. Харків, українець, громадянин України, освіта повна середня, тимчасово не працює, місце проживання: м. Харків, пр-т Гагаріна 176 корп. 3 кв.

Він дав наступні показання:

02.01. поточного року приблизно о 19.30 повертався до себе додому від друга Степанішина Сергія Анатолійовича, який проживає за адресою: м. Харків вул. Зернова буд. 6 кв. 55. Приблизно о 19.45 я проходив повз службового входу супермаркету «Сільпо», який розташований за адресою: м. Харків, пр-т Гагаріна, буд. 165, та зупинився для того, щоб закурити цигарку. В руці я тримав барсетку коричневого кольору, яку купив 20.01.2013 року за 450 грн на «Центральному ринку» м. Харкова. В барсетці знаходилися:

- гаманець з штучної шкіри чорного кольору, який купив 20.01.2013 року за 70 грн, в ньому було 230 грн., якими купюрами не пам'ятаю;

- мобільний телефон Nokia 6300 IMEI 1234567891234 корпус сріблястого кольору з тріщиною на задній його частини. Вартість телефону оцінюю в 700 грн, оскільки купив його рік тому за 1300 грн. У телефоні сім-карти та флеш карти пам'яті не було, тому що забрав телефон з ремонту та не встиг їх вставити.

Коли я зупинився до мене підійшли двоє раніше мені не відомих осіб чоловічої статі, прикмети яких я добре пам'ятаю.

Прикмети першого: європейської зовнішності, зріст приблизно 170-175 см, на вигляд 25-30 років, худорлявої статури, обличчя овальне, над лівою частиною верхньої губи невеликий вертикальний шрам розміром близько 0,5 см, був одягнений у чорну шапку-горщик, чорну коротку шкіряну куртку, сині джинси та темні черевики.

Прикмети другого: кавказької зовнішності, зріст 175-180 см, худорлявої статури, обличчя овальне, два середні верхні зуба з металу жовтого кольору, був одягнений у чорну шкіряну кепку, «дуту» чорну коротку куртку (пуховик), сині джинси та темні черевики.

Перший з них дістав з правої кишені своєї куртки ніж та сказав мені, щоб я віддав свою барсетку. Я, зрозумівши серйозність їх намірів та реальну загрозу моєму життю та здоров'ю спробував втекти, однак вони мене зупинили. Тоді перший з нападників спробував вдарити мене кулаком правої руки в голову, але не втримав рівновагу та впав на мене, зачепившись руками за мою куртку. Скориставшись тим, що він знаходився перед мною в нахиленому стані, я вдарив його коліном ноги, скоріше за все правої, в обличчя. Після цього удару цей чоловік продовжував триматися за мене, прижавшись обличчям до моєї

куртки.

В цей час другий нападник наблизився до мене з правого боку, штовхнув руками на землю та почав бити ногами в область голови та тулуба. Весь цей час я намагався тримати свою барсетку в обох руках. Однак від нанесених ударів я на деякий час втратив свідомість, чим скористався перший нападник та вирвав барсетку з моїх рук. Потім я побачив, як другий нападник тримаючи мою барсетку говорить першому нападнику, що треба швидко уходити. Після цього вони побігли в невідомому мені напрямі.

Потім на передній правій частині куртки, в яку я був одягнутий, я помітив декілька плям крові. Оскільки нанесені мені тілесні ушкодження не супроводжувалися кровотечею, я зробив висновок, що це кров першого нападника, якого я вдарив коліном під час нападу на мене. Одразу після цього я поїхав до Комінтернівського ВП ГУНП в Харківській області де написав заяву. Потім поїхав до Харківської обласної лікарні невідкладної допомоги № 4, де мені надали медичну допомогу.

Запитання до потерпілого: Який IMEI код Вашого телефону, який був викрадений?

Відповідь: IMEI код мого телефону, який був викрадений у мене -2.01. поточного року 1234567891234

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

1. Наприкінці заняття надати викладачу оформленні документи:
 - Протокол огляду місця події;
 - Протокол допиту потерпілого.

Тема № 3. Повідомлення про підозру.

Семінарське заняття. Повідомлення про підозру.

Навчальна мета заняття: з'ясувати сутність, підстави та процесуальний порядок повідомлення про підозру, зміни та доповнення підозри, особливий порядок повідомлення про підозру окремих категорій осіб.

Кількість годин: 2.

Навчальні питання:

1. Підстави і значення повідомлення про підозру.
2. Процесуальний порядок повідомлення про підозру.
3. Допит підозрюваного.
4. Зміна і доповнення підозри.

Методичні вказівки:

1. Повідомлення про підозру пов'язане з суттєвими обмеженнями прав людини, а також можливістю застосування до особи заходів забезпечення кримінального провадження, тому воно здійснюється на підставах і в порядку встановлених чинним кримінальним процесуальним законодавством України.

Підстави для повідомлення про підозру передбачені у ст. 276 КПК

України. Для усунення змісту даної норми слід пам'ятати, що «наявність достатніх доказів для підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення» це поняття оціночне. Встановити у чинному законодавстві остаточно, яка кількість доказів і яких саме необхідна для повідомлення особи про підозру, неможливо. Тому у кожному кримінальному провадженні питання про достатність доказів для достовірного висновку про винуватість особи слід вирішувати виходячи із конкретних обставин. Важливо підкреслити, що процесуальне рішення про повідомлення про підозру слідчий, прокурор повинен приймати лише у тому разі, коли повністю впевнений у винуватості особи.

Щоб розкрити зміст другої частини питання про значення повідомлення про підозру, необхідно знати які процесуальні наслідки тягне за собою прийняття цього рішення слідчим.

2. Підготовку до другого питання слід починати з вивчення вимог ст.ст. 276-278 КПК України у яких встановлений процесуальний порядок повідомлення про підозру. Необхідно звернути увагу на те, хто із суб'єктів кримінальної процесуальної діяльності уповноважені повідомляти про підозру, коли саме можна прийняти таке рішення, які вимоги до змісту і форми постанови, у які терміни необхідно повідомляти про підозру і яка процедура цієї процесуальної дії. Положення КПК України передбачають загальний порядок повідомлення про підозру. Необхідно звернути увагу на те, що у відповідних законах України, встановлений виключний порядок повідомлення про підозру Президента України, кандидатів у президенти, депутатів та кандидатів у депутати, суддів та народних засідателів.

3. Після ознайомлення підозрюваного з письмовим повідомленням про підозру, слідчий зобов'язаний вручити йому примірник цього рішення, роз'яснити права, скласти протокол і допитати як підозрюваного. При розгляді цього питання, необхідно розглянути загальні положення щодо допиту, як слідчої (розшукової) дії та з'ясувати особливості її проведення із підозрюваним.

4. Після пред'явлення підозри слідство продовжується. В результаті одержання нових доказів може виникнути необхідність змінити або доповнити підозру. Процесуальний порядок змінення об доповнення підозри спеціально регламентується законом (ст. 279 КПК України) і має за мету охороняти права підозрюваного.

Теми рефератів:

1. Випадки повідомлення про підозру.
2. Повідомлення про підозру окремої категорії осіб.

Література:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

3. Кримінальний процес: підручник / О.В. Капліна, О.Г. Шило, В.М. Трофименко та ін.; за заг. ред. О.В. Капліної, О.Г. Шило; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2019. 584 с. URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/430/3_Kriminalnij%20process_Pidruchnik_vnutri.pdf.

4. Беднарська В.М. Судове провадження в кримінальному процесі: навч. посіб. / В.М. Беднарська; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ Е.О. Дідоренка. - Северодонецьк: ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2019. - 168 с.

5. Досудове розслідування: навчально-методичний посібник /Ю.П. Аленін, Л.І. Аркуша, І.В. Гловюк, В.К. Волошина, О.В. Малахова, О.О. Торбас / за ред. В.К. Волошиної. [Електронний ресурс]. 2020. 141 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/12565/2020%20%D0%94%D0%BE%D1%81%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B5%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9%20%D0%B4%D0%BE%20%D0%A0%D0%9F.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

6. Кримінальний процес України у 2-х част.: ч. 1: Досудове провадження: підручник: [Бойко О. П., Гаркуша А. Г., Захарко А. В., Литвинов В. В., Рогальська В. В., Сербін М. М., Солдатенко О. А., Федченко В. М., Черняк Н. П.] ;Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; 2017. 327 с. URL: https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/2087/1/%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%BC_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86_%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80_%D0%A21_%202.pdf

7. Досудове розслідування: навч. посібник / Р.І. Благута, А.-М. Ю. Ангеленюк, Ю.В. Гуцуляк та ін.; за заг. ред. Ю.А. Комісарчук та А.Я. Хитри. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 600 с. URL : http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3500/3/%d0%94%d0%be%d1%81%d1%83%d0%b4%d0%a0%d0%be%d0%b7%d1%81%d0%bb%d1%96%d0%b4_11-04-2019%20.pdf

Семінарське заняття. Повідомлення про підозру.

Навчальна мета заняття: перевірити та закріпити знання, для набуття навичок і умінь щодо правильного застосування норм чинного кримінального процесуального законодавства України в частині повідомлення про підозру.

Кількість годин: 4.

Місце проведення: спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Випадки повідомлення про підозру.
2. Зміст письмового повідомлення про підозру.
3. Вручення письмового повідомлення про підозру.

Література:

1. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. Зразки процесуальних документів у кримінальному провадженні. Станом на 21 лютого 2020 року. / За заг. ред. Чернявського С. С. – Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2020. – 1288 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/9304/Naukovo%20praktichniy%20komentar%20KPK_zrazky%20protsesualnykh%20dokumentiv_2020.pdf?sequence=1&isAllowed=y
2. Беднарська В.М. Судове провадження в кримінальному процесі: навч. посіб. / В.М. Беднарська; МВС України, Луган. держ. ун-т внут. справ Е.О. Дідоренка. - Сєверодонецьк: ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2019. - 168 с.
3. Практикум з кримінального процесу України: навч. посіб. / О.В. Бишевець, В.О. Гринюк, Л.Г. Дунаєвська та ін.; за ред. М.А. Погорецького, Н.П. Сизої; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - 2-ге вид., переробл. та допов. Київ: Правова єдність: Алерта, 2018. - 230 с.
4. Іваницький С.О. Зразки кримінальних процесуальних документів слідчого, прокурора, адвоката та судді (досудове провадження): наук.-практ. посіб. / С.О. Іваницький. - Київ: Центр учб. літ., 2019. - 207 с.
5. Кримінальний процес: підручник / О.В. Капліна, О.Г. Шило, В.М. Трофименко та ін.; за заг. ред. О.В. Капліної, О.Г. Шило; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків: Право, 2019. - 584 с. URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/430/3_Kriminalnij%20process_Pidruchnik_vnutri.pdf
6. Практикум зі складання процесуальних документів : навч. посібник / Кол. авт. – 2-е вид., перероб. і доп. – Дніпро : Ліра ЛТД, 2017. – 308 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/445/1/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC%20%D0%B7%D1%96%20%D1%81%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4.%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86.%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D0%9F%D0%A0%D0%90%D0%92%D0%9B%20%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9.%2028.12.pdf>

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

1. Розгляд питань згідно плану заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Вивчити ввідну і з урахуванням отриманих даних скласти повідомлення про підозру.

Ввідна

Після проведення впізнання, в результаті якого потерпілий вказав на Бистрицького В.В., затримання підозрюваного, збору даних, що характеризують особу підозрюваного на протязі 24 годин слідчому необхідно на підставі п. 1 ч. 1 ст. 276 КПК України скласти повідомлення про підозру та в порядку ч. 2 ст. 278 КПК України вручити письмове повідомлення про підозру.

Згідно з довідками психоневрологічного та наркологічного диспансерів

Бистрицький В.В. 12.02.1987 р.н.: на обліках не перебуває; проживає за адресою: Харківська обл. м Харків вул. Достоевського 14 кв. 73; за місцем проживання характеризується задовільно, тимчасово не працює, квартира належить Бистрицької Е.В., а Бистрицький В.В. зареєстрований за цією адресою. Відповідно до довідки про судимість – раніше не судимий. Із відповідей з нотаріальної контори, МРЕВ, банківських установ – Бистрицький Р.В. нерухомим, рухомим майном та рахунками у банківських установах не володіє.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

1. . Наприкінці заняття надати викладачу оформленні документи:
– Повідомлення про підозру.

Тема № 4. Зупинення та закінчення досудового розслідування. Продовження строку досудового розслідування.

Семінарське заняття. Зупинення та закінчення досудового розслідування. Продовження строку досудового розслідування.

Навчальна мета заняття: визначити сутність інституту зупинення досудового розслідування, усвідомити підстави, умови і процесуальний порядок зупинення досудового розслідування та його відновлення, засвоїти форми закінчення досудового розслідування; охарактеризувати процесуальний порядок закінчення досудового розслідування за кожною з форм, усвідомити відмінність закінчення досудового розслідування від його зупинення.

Кількість годин:2.

Навчальні питання:

1. Поняття зупинення досудового розслідування.
2. Підстави і умови зупинення досудового розслідування.
3. Процесуальний порядок зупинення досудового розслідування, зміст документів, що складаються при цьому.
4. Форми закінчення досудового розслідування.
5. Підстави і процесуальний порядок закриття кримінального провадження.
6. Процесуальний порядок закінчення досудового розслідування складанням обвинувального акту.
7. Загальні положення продовження строку досудового розслідування.
8. Порядок продовження процесуального строку досудового розслідування.

Методичні вказівки:

1. Під час досудового розслідування часом виникають такі обставини, що заважають продовженню розслідування і його закінчення. В таких випадках у кримінально-процесуальній діяльності настає перерва, яка продовжується

доти поки такі обставини не будуть усунені. Важливо звернути увагу, що перерву у досудовому розслідуванні можна лише за тих обставин, що вказані у ст. 280 КПК України і тільки у разі встановлення таких обставин. В останніх випадках (тяжке захворювання потерпілого, провадження ревізій, експертиз та ін.) досудове розслідування продовжується. Якщо закінчується строк досудового розслідування то порушується клопотання про його продовження.

Обговорюючи перше питання необхідно розкрити суть інституту призупинення досудового розслідування, відобразити процесуальні наслідки, що настають у разі прийняття рішення про зупинення провадження, дати характеристику підстав для прийняття такого рішення (ст. 280 КПК України), а також умови, які необхідно дотримувати при зупиненні досудового розслідування по кожній підставі (ст.ст. 280-281 КПК України).

2. На занятті слід звернути увагу на процесуальний порядок призупинення (ст. 280 КПК України) і поновлення (ст. 282 КПК України) досудового розслідування, крім того вказати випадки, коли зупинена кримінальне провадження може бути закрито.

3. Закінчення досудового розслідування це результат провадження усього розслідування. На цьому етапі слідчий остаточно систематизує всі матеріали кримінального провадження, аналізує і дає оцінку зібраних доказів у їх сукупності і, в залежності від конкретних обставин, приймає одне з остаточних рішень, передбачених ст. 283 КПК України. На занятті слід дати перелік форм закінчення досудового розслідування і вказати обставини в залежності від яких слідчий обирає сам ту чи іншу форму закінчення.

5. Закриття кримінального провадження, як форма закінчення досудового розслідування, передбачає вирішення справи по суті без направлення його до суду. Така форма закінчення провадження у справі може бути за наявності підстав, що вказані у ст. 284 КПК України. Під час обговорення цього питання слід дати характеристику всім, передбаченим у законі, підставам, а також дати класифікацію їх в залежності від тих правових наслідків для особи, відносно якої приймається рішення про закриття справи.

Процесуальний порядок закриття кримінальної справ передбачений ст. 284 КПК України. На занятті необхідно дати перелік вимог, що пред'являються до постанови про закриття справи, також назвати умови, яких необхідно дотримуватись при закритті кримінального провадження. Важливо дати характеристику умов, при яких можна оскаржити рішення про закриття кримінального провадження справи.

Коли під час досудового розслідування будуть встановлені всі обставини, що мають значення для правильного вирішення кримінальної провадження (ст. 91 КПК України), відсутні підстави для його закриття (ст. 284 КПК України), кримінальне провадження необхідно надіслати у суд для розгляду по суті. У такому разі досудове розслідування закінчується складанням обвинувального акту. Готуючись до відповіді на це питання важливо засвоїти, які процесуальні дії слідчий повинен виконати обов'язково до складання обвинувального акту, а також вимоги, що пред'являє закон до цього процесуального рішення.

Порядок закінчення досудового розслідування складанням клопотанням про направлення справи до суду для вирішення питання про застосування примусових заходів виховного чи медичного характеру розглядається у темі «Особливі порядки провадження».

Теми рефератів:

1. Підстави і умови зупинення досудового провадження.
2. Форми закінчення досудового розслідування.
3. Підстави і умови закриття кримінального провадження.
4. Загальні положення продовження строку досудового розслідування.

Література:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.
3. Кримінальний процес: підручник / О.В. Капліна, О.Г. Шило, В.М. Трофименко та ін.; за заг. ред. О.В. Капліної, О.Г. Шило; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2019. 584 с. URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/430/3_Kriminalnij%20process_Pidruchnik_vnutri.pdf.
4. Беднарська В.М. Судове провадження в кримінальному процесі: навч. посіб. / В.М. Беднарська; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ Е.О. Дідоренка. - Северодонецьк: ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2019. - 168 с.
5. Досудове розслідування: навчально-методичний посібник / Ю.П. Алєнін, Л.І. Аркуша, І.В. Гловюк, В.К. Волошина, О.В. Малахова, О.О. Торбас / за ред. В.К. Волошиної. [Електронний ресурс]. 2020. 141 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/12565/2020%20%D0%94%D0%BE%D1%81%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B5%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9%20%D0%B4%D0%BE%20%D0%A0%D0%9F.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
6. Кримінальний процес України у 2-х част.: ч. 1: Досудове провадження: підручник: [Бойко О. П., Гаркуша А. Г., Захарко А. В., Литвинов В. В., Рогальська В. В., Сєрбін М. М., Солдатенко О. А., Федченко В. М., Черняк Н. П.] ;Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; 2017. 327 с. URL: https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/2087/1/%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%BC_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86_%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80_%D0%A21_%202.pdf
Досудове розслідування: навч. посібник / Р.І. Благута, А.-М. Ю. Ангелєнюк, Ю.В. Гуцуляк та ін.; за заг. ред. Ю.А. Комісарчук та А.Я. Хитри. Львів:

ЛьвДУВС, 2019. 600 с. URL : http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3500/3/%d0%94%d0%be%d1%81%d1%83%d0%b4%d0%a0%d0%be%d0%b7%d1%81%d0%bb%d1%96%d0%b4_11-04-2019%20.pdf

Семінарське заняття. Зупинення та закінчення досудового розслідування.

Продовження строку досудового розслідування.

Навчальна мета заняття: перевірити, поглибити та закріпити знання, для набуття навичок і умінь правильного застосування чинного кримінального процесуального законодавства України при виникненні питань при зупиненні, закінченні досудового розслідування або продовження строку досудового розслідування.

Кількість годин: 4.

Місце проведення: спеціалізована аудиторія.

Навчальні питання:

1. Підстави і умови зупинення досудового розслідування.
2. Процесуальний порядок зупинення досудового розслідування, зміст документів, що складаються при цьому.
3. Форми закінчення досудового розслідування.

Література:

1. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. Зразки процесуальних документів у кримінальному провадженні. Станом на 21 лютого 2020 року. / За заг. ред. Чернявського С. С. – Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2020. – 1288 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/9304/Naukovo%20prakychnyi%20komentar%20KPK_zrazky%20protsesualnykh%20dokumentiv_2020.pdf?sequence=1&isAllowed=y
2. Беднарська В.М. Судове провадження в кримінальному процесі: навч. посіб. / В.М. Беднарська; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ Е.О. Дідоренка. - Сєверодонецьк: ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2019. - 168 с.
3. Практикум з кримінального процесу України: навч. посіб. / О.В. Бишевець, В.О. Гринюк, Л.Г. Дунаєвська та ін.; за ред. М.А. Погорецького, Н.П. Сизої; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - 2-ге вид., переробл. та допов. Київ: Правова єдність: Алерта, 2018. - 230 с.
4. Іваницький С.О. Зразки кримінальних процесуальних документів слідчого, прокурора, адвоката та судді (досудове провадження): наук.-практ. посіб. / С.О. Іваницький. - Київ: Центр учб. літ., 2019. - 207 с.
5. Кримінальний процес: підручник / О.В. Капліна, О.Г. Шило, В.М. Трофименко та ін.; за заг. ред. О.В. Капліної, О.Г. Шило; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків: Право, 2019. - 584 с. URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/430/3_Kriminalnij%20process_Pidruchnik_vnutri.pdf

6. Практикум зі складання процесуальних документів : навч. посібник / Кол. авт. – 2-е вид., перероб. і доп. – Дніпро : Ліра ЛТД, 2017. – 308 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/445/1/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC%20%D0%B7%D1%96%20%D1%81%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4.%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86.%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D0%9F%D0%A0%D0%90%D0%92%D0%9B%20%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9.%2028.12.pdf>

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

1. Розгляд питань згідно плану заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Вивчити ввідну і з урахуванням отриманих даних скласти обвинувальний акт і реєстр матеріалів досудового розслідування.

Ввідна

Після проведених слідчих (розшукових) та процесуальних дій направлених на встановлення другого підозрюваного по кримінальному провадженню та неможливості проведення за його участі досудового розслідування тому що він переховується від органів досудового слідства. Слідчий повинен прийняти на підставі ст.ст. 40, 110, 281 КПК України рішення про оголошення розшуку підозрюваного та скласти відповідну постанову, в якій вказати на підставі чого він приймає відповідне рішення. Зокрема, про те,що:

В ході досудового розслідування було встановлено, що другим нападником на потерпілого Нагорного А.В. був Дудаєв С.А.. На підставі чого слідчим було складене письмове повідомлення Дудаєву А.С. про підозру. Але встановити його місцезнаходження не представилося можливим. Тому, слідчим до Комінтернівського районного суду було подано клопотання про дозвіл на затримання підозрюваного з метою приводу та обрання до нього запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. Слідчий суддя Комінтернівського районного суду задовольнив ці клопотання відповідними ухвалами.

У резолютивній частині постанови вказано наступне:

1. Оголосити розшук підозрюваного Дудаєва Сергія Арсеновича 21.01.1988 р., який зареєстрований і проживає за адресою: м. Харків вул. Грозненська б. 125 кв. 25.

2. Доручити оперативному підрозділу Комінтернівського ВП ГУНП в Харківській області здійснення розшуку підозрюваного Дудаєва С.А.

3. Відомості про прийняте рішення внести до ЄРДР.

4. Копію постанови направити до оперативного підрозділу Комінтернівського ВП ГУ Національної поліції України в Харківській області.

Після оголошення розшуку підозрюваного слідчий на підставі ст. 217 КПК України повинен приймає рішення про необхідність виділення із матеріалів досудового розслідування в окреме провадження, матеріалу який торкається підозрюваного С.А. Дудаєва. Після чого скласти клопотання

прокурору про виділення матеріалів в окреме провадження. В клопотанні потрібно вказуються результати досудового розслідування, тобто що було встановлено при проведенні слідчих (розшукових) дій, крім цього які рішення були прийняти. Наприкінці описово-мотивувальній частини вказується наступне: враховуючи те, що місцезнаходження С.А. Дудаєва не встановлено, а під час проведення досудового розслідування по кримінальному провадженню відносно В.В. Бистрицького зібрано достатньо доказів для складання обвинувального акту та направлення матеріалів кримінального провадження до суду для прийняття рішення, тому виникає потреба у виділенні матеріалів досудового розслідування стосовно Дудаєва С.А. в окреме провадження та його зупинення. Для прийняття цього рішення слідчий повинен керуватися ст.ст. 40, 110, 217 КПК України.

Процесуальні документи, що були оформлені у ході проведення досудового слідства у кримінальному провадженні щодо В.В. Бистрицького були систематизовані слідчим.

Відповідно до ст. 290 КПК України, визнавши зібрані під час досудового розслідування докази відносно гр. Бистрицького В.В. достатніми для складання обвинувального акту слідчий за дорученням прокурора зобов'язаний повідомити підозрюваному, його захиснику, а після чого потерпілому про завершення досудового розслідування та надання доступу до матеріалів досудового розслідування. Після проведення окремих процесуальних дій, пов'язаних із наданням доступу до матеріалів досудового розслідування сторонам, слідчий складає обвинувальний акт, який після затверджується прокурором.

ІІІ. Порядок проведення заключної частини заняття.

1. . Наприкінці заняття надати викладачу оформленні документи:
– Обвинувальний акт і реєстр матеріалів досудового розслідування.

Тема № 5. Підсудність та підготовче провадження.

Семінарське заняття Підсудність та підготовче провадження.

Навчальна мета заняття: визначити поняття та значення підсудності кримінальних проваджень, її види, охарактеризувати кожен вид підсудності. З'ясувати завдання стадії підготовчого судового провадження, питання, які підлягають вирішенню; засвоїти коло процесуальних рішень судді у цій стадії, строки та призначення справи до судового розгляду.

Кількість годин: 2.

Навчальні питання:

1. Поняття та значення підсудності, види підсудності.
2. Суть, завдання й значення підготовчого провадження, як стадії кримінального судочинства.
3. Питання, що з'ясовує суддя при підготовчому провадженні

4. Порядок підготовчого провадження та строки підготовчого провадження.

Методичні вказівки:

1. Відповідно до положень ст. 124 Конституції України, правосуддя здійснюється виключно судами. Але щоб розмежувати повноваження різних ланок судової системи, а також окремих судів кожної ланки на здійснення правосуддя в конкретних кримінальних справах, необхідно звернутися за допомогою до правил про підсудність. Перш за все, необхідно сформулювати, що означає підсудність, надалі її значення додержання правил підсудності за для вирішення завдань кримінального процесу. Визначити види підсудності та надати їм власні характеристики. Необхідно пам'ятати, що при розв'язанні можливих колізій під час визначення підсудності в чинному кримінальному процесуальному законодавстві України діє загальне правило – спори про підсудність не допускаються. Крім цього, до ознак (властивостей), які характеризують і визначають підсудність, належать ознаки самого кримінального правопорушення (рід, характер), суб'єкт кримінального правопорушення, місце його вчинення та зв'язок кримінальних проваджень між собою, якщо їх декілька.

2. Підготовче судове провадження суддею є самостійною стадією кримінального процесу у який суддя перевіряє подані обвинувальні акти з точки зору наявності достатніх підстав для її всебічного, повного і об'єктивного розгляду в судовому засіданні. Попередній розгляд кримінального провадження здійснюється суддею одноособово з обов'язковою участю прокурора. При попередньому розгляді також можуть бути присутні учасники процесу, однак їх неявка не перешкоджає розгляду справи.

3. При попередньому розгляді провадження суддя з'ясовує наступні питання:

- чи підсудне провадження суду, на розгляд якого воно надійшло;
- чи немає підстав для закриття провадження або його зупинення;
- чи складено обвинувальний акт відповідно до вимог кримінального процесуального кодексу;
- чи немає підстав для зміни, скасування або обрання запобіжного заходу і т.і.

4. Строки підготовчого провадження закріплені в ст.316 КПК України. При цьому, необхідно з'ясувати, що за результатами підготовчого судового провадження суддя своєю постановою приймає одне з таких рішень:

1) затвердити угоду або відмовити в затвердженні угоди та повернути кримінальне провадження прокурору для продовження досудового розслідування в порядку, передбаченому ст.ст. 468-475 КПК України;

2) закрити провадження у випадку встановлення підстав, передбачених пунктами 4-8 частини першої або частиною другою ст. 284 КПК України;

3) повернути обвинувальний акт, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру прокурору, якщо вони

не відповідають вимогам Кодексу;

4) направити обвинувальний акт, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру до відповідного суду для визначення підсудності у випадку встановлення непідсудності кримінального провадження;

5) призначити судовий розгляд на підставі обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру (ст. 314 КПК України).

Суддя, за наявності достатніх підстав для розгляду справи в судовому засіданні, не вирішуючи наперед питання про винуватість, виносить ухвалу про призначення судового розгляду (ст. 316 КПК України).

Теми для рефератів:

1. Підсудність кримінальних проваджень та її види.
2. Підготовче судове провадження і його особливості.

Література:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

3. Кримінальний процес: підручник / О.В. Капліна, О.Г. Шило, В.М. Трофименко та ін.; за заг. ред. О.В. Капліної, О.Г. Шило; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2019. 584 с. URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/430/3_Kriminalnij%20process_Pidruchnik_vnutri.pdf.

4. Беднарська В.М. Судове провадження в кримінальному процесі: навч. посіб. / В.М. Беднарська; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ Е.О. Дідоренка. - Сєвєродонецьк: ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2019. - 168 с.

5. Досудове розслідування: навчально-методичний посібник /Ю.П. Аленін, Л.І. Аркуша, І.В. Гловюк, В.К. Волошина, О.В. Малахова, О.О. Торбас / за ред. В.К. Волошиної. [Електронний ресурс]. 2020. 141 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/12565/2020%20%D0%94%D0%B%D1%81%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B5%20%D1%80%D0%B%D0%B7%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9%20%D0%B4%D0%BE%20%D0%A0%D0%9F.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

6. Кримінальний процес України у 2-х част.: ч. 1: Досудове провадження: підручник: [Бойко О. П., Гаркуша А. Г., Захарко А. В., Литвинов В. В., Рогальська В. В., Сєрбін М. М., Солдатенко О. А., Федченко В. М., Черняк Н. П.] ;Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; 2017. 327 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/2087/1/%D0%9A%D1%80%D0%B8%D>

0%BC_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86_%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80_%D0%A21_%202.pdf

7. Досудове розслідування: навч. посібник / Р.І. Благута, А.-М. Ю. Ангеленюк, Ю.В. Гуцуляк та ін.; за заг. ред. Ю.А. Комісарчук та А.Я. Хитри. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 600 с. URL : http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3500/3/%d0%94%d0%be%d1%81%d1%83%d0%b4%d0%a0%d0%be%d0%b7%d1%81%d0%bb%d1%96%d0%b4_11-04-2019%20.pdf

Семінарське заняття: Підсудність та підготовче провадження.

Навчальна мета заняття: поглибити знання щодо поняття та значення підсудності кримінальних проваджень, її видів, кожного виду підсудності, завдань стадії підготовчого судового провадження, питань, які підлягають вирішенню, кола процесуальних рішень судді у цій стадії, строків та порядку призначення справи до судового розгляду.

Кількість годин: 2.

Місце проведення: спеціалізована навчальна аудиторія

Навчальні питання:

1. Види підсудності.
2. Підготовче судове засідання.

Література:

1. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. Зразки процесуальних документів у кримінальному провадженні. Станом на 21 лютого 2020 року. / За заг. ред. Чернявського С. С. – Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2020. – 1288 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/9304/Naukovo%20praktichniy%20komentar%20KPK_zrazky%20protsesualnykh%20dokumentiv_2020.pdf?sequence=1&isAllowed=y
2. Беднарська В.М. Судове провадження в кримінальному процесі: навч. посіб. / В.М. Беднарська; МВС України, Луган. держ. ун-т внут. справ Е.О. Дідоренка. - Сєвєродонецьк: ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2019. - 168 с.
3. Практикум з кримінального процесу України: навч. посіб. / О.В. Бишевець, В.О. Гринюк, Л.Г. Дунаєвська та ін.; за ред. М.А. Погорецького, Н.П. Сизої; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - 2-ге вид., переробл. та допов. Київ: Правова єдність: Алерта, 2018. - 230 с.
4. Іваницький С.О. Зразки кримінальних процесуальних документів слідчого, прокурора, адвоката та судді (досудове провадження): наук.-практ. посіб. / С.О. Іваницький. - Київ: Центр учб. літ., 2019. - 207 с.
5. Кримінальний процес: підручник / О.В. Капліна, О.Г. Шило, В.М. Трофименко та ін.; за заг. ред. О.В. Капліної, О.Г. Шило; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків: Право, 2019. - 584 с. URL: <https://pravo->

izdat.com.ua/image/data/Files/430/3_Kriminalnij%20process_Pidruchnik_vnutri.pdf

6. Практикум зі складання процесуальних документів : навч. посібник / Кол. авт. – 2-е вид., перероб. і доп. – Дніпро : Ліра ЛТД, 2017. – 308 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/445/1/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC%20%D0%B7%D1%96%20%D1%81%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4.%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86.%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D0%9F%D0%A0%D0%90%D0%92%D0%9B%20%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9.%2028.12.pdf>

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

1. Розгляд питань згідно плану заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Вивчити завдання для практичного заняття і з урахуванням положень чинного кримінального законодавства України надати письмово повні відповіді на питання.

Завдання для заняття

1. До місцевого суду Київського району м. Харкова надійшло кримінальне провадження за підозрою Заболотного в шахрайстві, що завдало потерпілому значної шкоди (ч. 2 ст.190 КК). Під час попереднього розгляду провадження суддя вирішив, що злочинні дії Заболотний вчинив на території Держинського району і своєю постановою надіслав кримінальне провадження до місцевого суду Держинського району. Суддя місцевого Держинського районного суду ознайомився з матеріалами провадження і встановив, що злочин було вчинено на території Ленінського району.

Яке рішення повинен прийняти суддя?

2. Слідчий поліції заніс відомості до ЄРДР за фактом крадіжки товарів з автомагазину, що знаходиться у Київському районі м. Харкова. Під час слідства було встановлено, що злочин вчинив Вівчаренко та Митний, які працювали на авто підприємстві “Грандтранс”, та військовослужбовець строкової служби Черненко, який перебував у звільненні.

У який суд необхідно надіслати кримінальне провадження після закінчення досудового слідства?

3. Кримінальне провадження за підозрою Овчаренко у вчиненні крадіжки державного майна надійшла до Комінтернівського районного суду м. Харкова. На цей момент було встановлено, що знаходячись на свободі після вчинення першого злочину, Овчаренко на території Московського району м. Харкова вчинив розбійний напад на приватного підприємця Волкова.

Ким і яким чином буде вирішено питання про підсудність вказаних

кримінальних проваджень?

4. На дискотеці у м. Приморську Мелітопольського району Запорізької області, де під час канікул відпочивала група студентів Харківського автодорожнього університету, місцевий житель Балкін вчинив бійку, заподіявши тілесні ушкодження середньої тяжкості студенту Бойко. Свідками події були п'ять студентів університету та один місцевий житель. На момент закінчення досудового слідства у кримінальному провадженні потерпілий та свідки-студенти повернулись у Харків на навчання.

Визначте підсудність кримінального провадження.

5. Рокотов перед призовом на строкову службу до лав армії здійснив крадіжку із продуктового магазину у м. Вінниця. Коли було встановлено, ким вчинена крадіжка, та закінчено розслідування у кримінальному провадженні, Рокотов у складі військової частини знаходився у м. Львові.

Якому суду підсудне кримінальне провадження за підозрою Рокотова?

6. Під час розгляду у судовому засіданні кримінального провадження за підозрою, Дергачівський районний суд Харківської області встановив, що дане провадження підсудне Золочівському районному суду Харківської області.

Як належить поступити суду?

7. Під час попереднього розгляду у суді кримінального провадження за підозрою Руцького у вчиненні хуліганства із застосуванням предмету спеціально пристосованого для нанесення тілесних ушкоджень (ч. 4 ст. 296 КК) суддя встановив, що злочин Руцький вчинив разом з Деснянським, з яким пиячив. Але Деснянського до кримінальної відповідальності на досудовому слідстві не було притягнуто.

Яке рішення може прийняти суддя у такій ситуації?

8. У місцевому суді знаходиться кримінальне провадження за підозрою Роменка по ч. 2 ст. 342 КК (опір працівникові правоохоронного органу під час виконання ним службових обов'язків), яке було призначене до попереднього розгляду суддею. До суду надійшла заява Роменка про те, що він знаходиться у лікарні з приводу лікування від алкоголізму, з'явитися до суду не може до закінчення лікування.

Яке рішення по такій заяві може прийняти суд?

9. До місцевого суду надійшло кримінальне провадження за підозрою Ткача за ч. 1 ст. 145 КК. Вивчаючи її, суддя прийшов до висновку, що розслідування проведено всебічно та повно, але дії обвинуваченого необхідно кваліфікувати за ч. 2 ст. 145 КК.

Як повинен поступити суддя?

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

1. По закінченню заняття надати викладачу відповіді на питання.

Тема № 6. Судовий розгляд.

Семінарське заняття. Судовий розгляд.

Навчальна мета заняття: визначити поняття судового розгляду та охарактеризувати основні його положення.

Кількість годин: 2.

Навчальні питання:

1. Суть, завдання і значення стадії судового розгляду. Склад суду при розгляді кримінальних справ.
2. Незмінність складу суду, безпосередність, усність судового розгляду і рівність прав його учасників.
3. Учасники судового розгляду, їх права та обов'язки. Наслідки неявки до суду учасників судового розгляду.

Методичні вказівки

1. На підставі вивченого нормативного матеріалу і рекомендованої літератури студенти мають з'ясувати, що судовий розгляд це основна і найважливіша, центральна стадія кримінального процесу. В цій стадії суд, здійснюючи правосуддя, розглядає і вирішує провадження по суті:

- остаточно досліджує всі його істотні обставини;
- перевіряє докази;
- постановляє вирок, тобто процесуальний акт, яким обвинувачений

визначається винним або невинним у вчиненні злочину.

Таким чином, судовий розгляд і вирішення провадження по суті є:

- єдиним способом здійснення правосуддя;
- одним з найважливіших засобів вирішення завдань кримінального

судочинства;

- ефективною гарантією прав і законних інтересів громадян.

2. Судовий розгляд здійснюється відповідно з загальними положеннями, які уявляють собою вимоги кримінального процесуального закону, які виражають найважливіші і типові властивості цієї стадії і проявляються протягом усього періоду її реалізації.

3. При підготовці до семінарського заняття студенти мають з'ясувати, що судовий розгляд кримінального провадження в суді першої інстанції чітко визначений в законі і складається з наступних складових частин:

- 1) підготовча частина судового засідання;
- 2) судове слідство;
- 3) судові дебати;
- 4) останнє слово підсудного;

- 5) постановлення та проголошення вироку.

Теми рефератів:

1. Завдання і значення стадії судового розгляду.
2. Склад суду першої інстанції, незалежність складу суду при розгляді кримінального провадження.
3. Змагальність і диспозитивність судового розгляду.
4. Межі судового розгляду. Підстави та порядок зміни обвинувачення в суді.
5. Рішення, які приймаються судом першої інстанції.

Література:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.
3. Кримінальний процес: підручник / О.В. Капліна, О.Г. Шило, В.М. Трофименко та ін.; за заг. ред. О.В. Капліної, О.Г. Шило; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2019. 584 с. URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/430/3_Kriminalnij%20process_Pidruchnik_vnutri.pdf.
4. Беднарська В.М. Судове провадження в кримінальному процесі: навч. посіб. / В.М. Беднарська; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ Е.О. Дідоренка. - Северодонецьк: ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2019. - 168 с.
5. Досудове розслідування: навчально-методичний посібник /Ю.П. Алєнін, Л.І. Аркуша, І.В. Гловюк, В.К. Волошина, О.В. Малахова, О.О. Торбас / за ред. В.К. Волошиної. [Електронний ресурс]. 2020. 141 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/12565/2020%20%D0%94%D0%B%D1%81%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B5%20%D1%80%D0%B%D0%B7%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9%20%D0%B4%D0%BE%20%D0%A0%D0%9F.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
6. Кримінальний процес України у 2-х част.: ч. 1: Досудове провадження: підручник: [Бойко О. П., Гаркуша А. Г., Захарко А. В., Литвинов В. В., Рогальська В. В., Сєрбін М. М., Солдатенко О. А., Федченко В. М., Черняк Н. П.] ;Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; 2017. 327 с. URL: https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/2087/1/%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%BC_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86_%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80_%D0%A21_%202.pdf

Семінарське заняття. Судовий розгляд.

Навчальна мета заняття: визначити поняття судового розгляду та охарактеризувати основні його положення.

Кількість годин: 4.

Місце проведення: спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Межі судового розгляду. Порядок винесення ухвал у судовому засіданні.
2. Підстави та процесуальний порядок зміни обвинувачення в суді.
3. Процедура судового розгляду.

Література:

1. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. Зразки процесуальних документів у кримінальному провадженні. Станом на 21 лютого 2020 року. / За заг. ред. Чернявського С. С. – Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2020. – 1288 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/9304/Naukovo%20prakychnyi%20komentar%20KPK_zrazky%20protsesualnykh%20dokumentiv_2020.pdf?sequence=1&isAllowed=y
2. Беднарська В.М. Судове провадження в кримінальному процесі: навч. посіб. / В.М. Беднарська; МВС України, Луган. держ. ун-т внут. справ Е.О. Дідоренка. - Сєвєродонецьк: ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2019. - 168 с.
3. Практикум з кримінального процесу України: навч. посіб. / О.В. Бишевець, В.О. Гринюк, Л.Г. Дунаєвська та ін.; за ред. М.А. Погорєцького, Н.П. Сизої; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - 2-ге вид., переробл. та допов. Київ: Правова єдність: Алерта, 2018. - 230 с.
4. Іваницький С.О. Зразки кримінальних процесуальних документів слідчого, прокурора, адвоката та судді (досудове провадження): наук.-практ. посіб. / С.О. Іваницький. - Київ: Центр учб. літ., 2019. - 207 с.
5. Кримінальний процес: підручник / О.В. Капліна, О.Г. Шило, В.М. Трофименко та ін.; за заг. ред. О.В. Капліної, О.Г. Шило; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків: Право, 2019. - 584 с. URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/430/3_Kriminalnij%20process_Pidruchnik_vnutri.pdf
6. Практикум зі складання процесуальних документів : навч. посібник / Кол. авт. – 2-е вид., перероб. і доп. – Дніпро : Ліра ЛТД, 2017. – 308 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/445/1/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC%20%D0%B7%D1%96%20%D1%81%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4.%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86.%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D0%9F%D0%A0%D0%90%D0%92%D0%9B%20%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9.%2028.12.pdf>

План проведення заняття:

- I. Порядок проведення вступу до заняття.

1. Розгляд питань згідно плану заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Вивчити завдання для практичного заняття і з урахуванням положень чинного кримінального законодавства України надати письмово повні відповіді на питання.

Завдання для заняття

1. До суду першої інстанції надійшла кримінальна справа по обвинуваченню Туренко та Ростоцького в крадіжці майна.

До судді звернувся батько Туренко. Він заявив, що оскільки його син неповнолітній, йому потрібен висококваліфікований адвокат. Однак адвокат Мац, з яким укладено угоду, буде зайнятий близько 20-ти діб. Туренко просив не призначати справу до слухання, поки адвокат Мац не зможе прийняти участь у судовому розгляді.

Як повинен вчинити суддя?

2. До суду надійшла заява Блюхера, одного із поручителів за обвинуваченого Мамонова, у відношенні якого було обрано запобіжний захід – особисте зобов'язання.

У своїй заяві Блюхер вказав, що вимушений відмовитися від поручительства, оскільки виїжджає на постійне місце проживання до Ізраїлю.

Яким чином суд повинен відреагувати на заяву поручителя?

3. Під час попереднього розгляду справи у відношенні Радько, яка надійшла до суду з обвинувальним актом, суддя вирішив, що є підстави для закриття даної справи у зв'язку з передачею особи на поруки.

Як повинен вчинити суддя?

4. У результаті вивчення кримінальної справи по обвинуваченню Погребнякова в розбещенні малолітніх суддя прийшов до висновку, що в цілях нерозголошення інтимних сторін життя осіб, які беруть участь у судовому процесі необхідно розглядати кримінальну справу без участі громадськості та представників засобів масової інформації.

У постанові про призначення справи до судового розгляду було вказано, що справа призначається до слухання у закритому судовому засіданні.

Чи вправі суддя прийняти таке рішення? Мотивуйте свою відповідь.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

1. По закінченню заняття надати викладачу відповіді на питання.

Тема № 7. Провадження з перегляду судових рішень.

Семінарське заняття. Провадження з перегляду судових рішень.

Навчальна мета заняття: з'ясувати сутність проваджень з перегляду судових рішень.

Кількість годин: 2.

Навчальні питання:

1. Провадження в суді апеляційної інстанції.
2. Провадження в суді касаційної інстанції.
3. Провадження за нововиявленими або виключними обставинами.

Методичні вказівки:

1. Під час вивчення питання необхідно звернути увагу на правову природу, сутність і завдання перевірки судових рішень в апеляційному порядку. Право на апеляційне оскарження. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку. Суди, які розглядають матеріали кримінального провадження в апеляційному порядку, їх повноваження. Порядок і строки апеляційного оскарження. Апеляція, її форма та зміст. Прийняття апеляційної скарги судом апеляційної інстанції. Залишення апеляційної скарги без руху, її повернення або відмова відкриття провадження. Підготовка до апеляційного розгляду. Межі перегляду судом апеляційної інстанції. Процесуальний порядок апеляційного провадження. Повноваження суду апеляційної інстанції за наслідками розгляду апеляційної скарги. Підстави для скасування або зміни судового рішення. Рішення суду апеляційної інстанції. Вирок (ухвала про застосування примусових заходів виховного чи медичного характеру) суду апеляційної інстанції.

2. Необхідно ознайомитися із наступними питаннями суть і завдання касаційного провадження. Право на касаційне оскарження. Рішення, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку. Порядок і строки касаційного оскарження. Касаційна скарга та її зміст. Відкриття касаційного провадження. Підготовка касаційного розгляду. Межі перегляду судом касаційної інстанції. Процесуальний порядок касаційного розгляду. Повноваження суду касаційної інстанції за наслідками розгляду касаційної скарги. Підстави для скасування або зміни судового рішення судом касаційної інстанції. Судові рішення суду касаційної інстанції.

3. Розглядаючи питання про ново виявлені або виключні обставини повинно бути звернуто увагу на підстави для здійснення кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами. Характеристика нововиявлених обставин, виключних обставин. Особи, які мають право порушити питання про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Органи перегляду судових рішень, що набрали законної сили, та межі їх повноважень. Строки перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами. Відкриття кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами. Порядок перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами. Види судових рішень за наслідками кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами.

Теми для рефератів:

1. Сутність, завдання і значення апеляційного провадження.

2. Сутність, завдання і значення касаційного провадження.
3. Підстави для здійснення кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами

Література:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.
3. Кримінальний процес: підручник / О.В. Капліна, О.Г. Шило, В.М. Трофименко та ін.; за заг. ред. О.В. Капліної, О.Г. Шило; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2019. 584 с. URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/430/3_Kriminalnij%20process_Pidruchnik_vnutri.pdf.
4. Беднарська В.М. Судове провадження в кримінальному процесі: навч. посіб. / В.М. Беднарська; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ Е.О. Дідоренка. - Сєвєродонецьк: ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2019. - 168 с.
5. Досудове розслідування: навчально-методичний посібник /Ю.П. Алєнін, Л.І. Аркуша, І.В. Гловюк, В.К. Волошина, О.В. Мєлахова, О.О. Торбас / за ред. В.К. Волошиної. [Електронний ресурс]. 2020. 141 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/12565/2020%D0%94%D0%BE%D1%81%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B5%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9%20%D0%B4%D0%BE%20%D0%A0%D0%9F.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
6. Кримінальний процес України у 2-х част.: ч. 1: Досудове провадження: підручник: [Бойко О. П., Гаркуша А. Г., Захарко А. В., Литвинов В. В., Рогальська В. В., Сєрбін М. М., Солдатєнко О. А., Федчєнко В. М., Черняк Н. П.] ;Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; 2017. 327 с. URL: https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/2087/1/%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%BC_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86_%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80_%D0%A21_%202.pdf
7. Досудове розслідування: навч. посібник / Р.І. Благута, А.-М. Ю. Ангєленюк, Ю.В. Гуцуляк та ін.; за заг. ред. Ю.А. Комісарчук та А.Я. Хитри. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 600 с. URL : http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3500/3/%d0%94%d0%be%d1%81%d1%83%d0%b4%d0%a0%d0%be%d0%b7%d1%81%d0%bb%d1%96%d0%b4_11-04-2019%20.pdf

Сємїнарське заняття. Провадження з перегляду судових рїшень.

Навчальна мета заняття: перевїрити, поглибити та закрїпити знання, для

набуття навичок і умінь правильного застосування чинного кримінального процесуального законодавства України в частині провадження з перегляду судових рішень

Кількість годин: 4.

Місце проведення: спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Апеляційне провадження
2. Касаційне провадження.
3. Провадження за нововиявленими або виключними обставинами.

Література:

1. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. Зразки процесуальних документів у кримінальному провадженні. Станом на 21 лютого 2020 року. / За заг. ред. Чернявського С. С. – Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2020. – 1288 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/9304/Naukovo%20praktichniy%20komentar%20KPK_zrazky%20protsesualnykh%20dokumentiv_2020.pdf?sequence=1&isAllowed=y
2. Беднарська В.М. Судове провадження в кримінальному процесі: навч. посіб. / В.М. Беднарська; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ Е.О. Дідоренка. - Сєверодонецьк: ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2019. - 168 с.
3. Практикум з кримінального процесу України: навч. посіб. / О.В. Бишевець, В.О. Гринюк, Л.Г. Дунаєвська та ін.; за ред. М.А. Погорецького, Н.П. Сизої; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - 2-ге вид., переробл. та допов. Київ: Правова єдність: Алерта, 2018. - 230 с.
4. Іваницький С.О. Зразки кримінальних процесуальних документів слідчого, прокурора, адвоката та судді (досудове провадження): наук.-практ. посіб. / С.О. Іваницький. - Київ: Центр учб. літ., 2019. - 207 с.
5. Кримінальний процес: підручник / О.В. Капліна, О.Г. Шило, В.М. Трофименко та ін.; за заг. ред. О.В. Капліної, О.Г. Шило; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків: Право, 2019. - 584 с. URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/430/3_Kriminalnij%20process_Pidruchnik_vnutri.pdf
6. Практикум зі складання процесуальних документів : навч. посібник / Кол. авт. – 2-е вид., перероб. і доп. – Дніпро : Ліра ЛТД, 2017. – 308 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/445/1/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC%20%D0%B7%D1%96%20%D1%81%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4.%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86.%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D0%9F%D0%A0%D0%90%D0%92%D0%9B%20%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9.%2028.12.pdf>

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

1. Розгляд питань згідно плану заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Вивчити завдання для практичного заняття і з урахуванням положень чинного кримінального законодавства України надати письмово повні відповіді на питання.

Завдання для заняття

1. Полтавський міський суд, розглянувши кримінальну справу по обвинуваченню Василенко у вбивстві з ревнощів.

Державне обвинувачення підтримував прокурор прокуратури міста Чижов, який у ході судового розгляду дійшов висновку, що Василенко вчинив злочин з необережності. Ця позиція прокурора знайшла відображення у його промові під час судових дебатів.

Суд, погодившись з доводами прокурора, призначив Василенко мірою покарання три роки позбавлення волі за вбивство з необережності.

Що повинен вчинити прокурор м. Полтави, якщо він не згоден з вирокom суду, вважаючи, що дії Василенко слід кваліфікувати як вбивство з ревнощів?

2. Засудженому Зайцеву, який знаходився під вартою, було вручено копію вироку на п'ятий день після його проголошення. Подати апеляцію Зайцев не встиг, так як серйозно захворів. Він зміг відправити скаргу тільки через 10 днів.

Апеляційний суд, куди надійшла скарга Зайцева, не визнала її приводом для перегляду справи на тій підставі, що засудженим був пропущений строк касаційного оскарження.

Які дії може вчинити Зайцев з тим, щоб вирок суду у його справі був переглянутий у касаційному порядку?

3. Захисник Серова, засудженого за розтрату грошей із каси, додав до своєї апеляції додаткові матеріали, які обґрунтовували необхідність зниження засудженому призначеної міри покарання.

Серед представлених документів була розписка керівника підприємства про те, що він тимчасово запозичує із каси у Серова 1500 грн. на потреби виробництва.

Захисник просив суд другої інстанції призначити почеркознавчу експертизу по даній розписці з метою встановлення її авторства і з урахуванням її змісту зменшити суму недостачі по касі.

Як повинен вчинити суд апеляційної інстанції?

4. Колегія суддів касаційної інстанції відмінила вирок у відношенні Сурікова, засудженого до 5-ти років позбавлення волі, і направила справу для нового судового розгляду в Київський апеляційний суд у зв'язку зі встановленням суттєвих порушень чинного кримінального процесуального законодавства України, які мали місце під час попереднього розгляду справи

судом першої інстанції.

Під час нового розгляду справи суд, більш детально вивчивши особу підсудного, дійшов висновку, що Суріков заслуговує на більш тяжке покарання і засудив його до 8-ми років позбавлення волі.

Проаналізуйте ситуацію, яка склалася.

Чи правомірне рішення прийняв суд першої інстанції?

5. Слідчий одержав листа від засудженого за злісне хуліганство Корольова. У листі засуджений писав, що за порадою свого знайомого перед розглядом його кримінальної справи в суді він дав хабара у розмірі 3 тис доларів США судді Васильчикову, який обіцяв йому призначити покарання без реального його відбуття. Однак Васильчиков свого слово не дотримався. Корольову було призначено покарання у вигляді трьох років позбавлення волі. З моменту вступу вироку в законну силу пройшов уже рік.

Які заходи повинні бути вжиті для перевірки відомостей, повідомлених Корольовим?

Чи можуть результати перевірки вплинути на вирок суду у справі Корольова?

6. До прокурора району з'явився Косінов і заявив, що близько півроку тому назад він був очевидцем бійки, яка сталася біля кафе "Фортуна". Після цього він тяжко захворів і тільки кілька днів назад вилікувався.

Косінов пояснив, що звернувся до прокурора, так як йому стало відомо, що суд визнав головним зачинщиком бійки Бикова і присудив йому п'ять років позбавлення волі за нанесення потерпілому удару ножом. Насправді Биков потерпілого не бив, а зробила це зовсім інша людина.

Які дії і в якому порядку повинен виконати прокурор?

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

1. По закінченню заняття надати викладачу відповіді на питання.

Тема № 8. Виконання судових рішень.

Семінарське заняття. Виконання судових рішень.

Навчальна мета заняття: з'ясувати сутність виконання вироку, ухвал та постанов суду.

Кількість годин: 2.

Навчальні питання:

1. Поняття, значення та завдання стадії виконання судових рішень
2. Процесуальний порядок розгляду та вирішення питань, які виникають під час виконання вироку
3. Підстави для звільнення від відбування кримінального покарання.

Методичні вказівки:

1. Під час вивчення питання необхідно звернути увагу на поняття, значення та завдання стадії виконання судових рішень. Набрання судовим рішенням законної сили. Наслідки набрання законної сили судовим рішенням. Обов'язковість рішень суду. Порядок та строки звернення судового рішення до виконання. Порядок виконання судових рішень у кримінальному провадженні. Органи і служби, які виконують вирок і забезпечують виконання кримінальних покарань. Відстрочка виконання вироку. Питання, які вирішуються судом під час виконання вироків.

2. Необхідно ознайомитися із наступними питаннями: процесуальний порядок розгляду та вирішення питань, які виникають під час виконання вироку.

3. Розглядаючи питання, звернути увагу на підстави для звільнення від відбування кримінального покарання. Умовно-дострокове звільнення від покарання і заміна невідбутої частини покарання більш м'яким. Застосування до засуджених примусового лікування та його припинення. Тимчасове залишення засудженого у слідчому ізоляторі. Умови утримання осіб, засуджених до позбавлення волі. Розгляд судом клопотання про зняття судимості. Нагляд за дотриманням законів під час виконання судових рішень.

Теми для рефератів:

1. Сутність, значення та завдання стадії виконання вироку.
2. Питання, що вирішуються судом у стадії виконання вироку й порядок їх вирішення.

Література:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

3. Кримінальний процес: підручник / О.В. Капліна, О.Г. Шило, В.М. Трофименко та ін.; за заг. ред. О.В. Капліної, О.Г. Шило; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2019. 584 с. URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/430/3_Kriminalnij%20process_Pidruchnik_vnutri.pdf.

4. Беднарська В.М. Судове провадження в кримінальному процесі: навч. посіб. / В.М. Беднарська; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ Е.О. Дідоренка. - Сєверодонецьк: ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2019. - 168 с.

5. Досудове розслідування: навчально-методичний посібник /Ю.П. Аленін, Л.І. Аркуша, І.В. Гловюк, В.К. Волошина, О.В. Малахова, О.О. Торбас / за ред. В.К. Волошиної. [Електронний ресурс]. 2020. 141 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/12565/2020%20%D0%94%D0%BE%D1%81%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B5%20%D1%80%D0%B>

[E%D0%B7%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9%20%D0%B4%D0%BE%20%D0%A0%D0%9F.pdf?sequence=1&isAllowed=y](https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/2087/1/%D0%B7%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9%20%D0%B4%D0%BE%20%D0%A0%D0%9F.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

6. Кримінальний процес України у 2-х част.: ч. 1: Досудове провадження: підручник: [Бойко О. П., Гаркуша А. Г., Захарко А. В., Литвинов В. В., Рогальська В. В., Сербін М. М., Солдатенко О. А., Федченко В. М., Черняк Н. П.] ; Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; 2017. 327 с. URL: https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/2087/1/%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%BC_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86_%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80_%D0%A21_%202.pdf

7. Досудове розслідування: навч. посібник / Р.І. Благута, А.-М. Ю. Ангеленюк, Ю.В. Гуцуляк та ін.; за заг. ред. Ю.А. Комісарчук та А.Я. Хитри. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 600 с. URL : http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3500/3/%d0%94%d0%be%d1%81%d1%83%d0%b4%d0%a0%d0%be%d0%b7%d1%81%d0%bb%d1%96%d0%b4_11-04-2019%20.pdf

Семінарське заняття. Виконання судових рішень.

Навчальна мета заняття: перевірити, поглибити та закріпити знання, для набуття навичок і умінь правильного застосування чинного кримінального процесуального законодавства України в частині виконання судових рішень.

Кількість годин: 2.

Місце проведення: спеціалізована навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Суд, що вирішує питання, зв'язані з виконанням вироків. Питання, що вирішуються судом у стадії виконання вироку й порядок їх вирішення.
2. Визначення порядку застосування покарання при наявності декількох вироків.
3. Порядок розгляду судом клопотання про зняття судимості.

Література:

1. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. Зразки процесуальних документів у кримінальному провадженні. Станом на 21 лютого 2020 року. / За заг. ред. Чернявського С. С. – Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2020. – 1288 с. URL:

http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/9304/Naukovo%20praktichniy%20komentar%20KPK_zrazky%20protsesualnykh%20dokumentiv_2020.pdf?sequence=1&isAllowed=y

2. Беднарська В.М. Судове провадження в кримінальному процесі: навч.

посіб. / В.М. Беднарська; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ Е.О. Дідоренка. - Сєверодонецьк: ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2019. - 168 с.

3. Практикум з кримінального процесу України: навч. посіб. / О.В. Бишевець, В.О. Гринюк, Л.Г. Дунаєвська та ін.; за ред. М.А. Погорецького, Н.П. Сизої; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - 2-ге вид., переробл. та допов. Київ: Правова єдність: Алерта, 2018. - 230 с.

4. Іваницький С.О. Зразки кримінальних процесуальних документів слідчого, прокурора, адвоката та судді (досудове провадження): наук.-практ. посіб. / С.О. Іваницький. - Київ: Центр учб. літ., 2019. - 207 с.

5. Кримінальний процес: підручник / О.В. Капліна, О.Г. Шило, В.М. Трофименко та ін.; за заг. ред. О.В. Капліної, О.Г. Шило; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. - Харків: Право, 2019. - 584 с. URL: https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/430/3_Kriminalnij%20process_Pidruchnik_vnutri.pdf

6. Практикум зі складання процесуальних документів : навч. посібник / Кол. авт. – 2-е вид., перероб. і доп. – Дніпро : Ліра ЛТД, 2017. – 308 с. URL: <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/445/1/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83%D0%BC%20%D0%B7%D1%96%20%D1%81%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4.%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86.%20%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D0%9F%D0%A0%D0%90%D0%92%D0%9B%20%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9.%2028.12.pdf>

План проведення заняття:

I. Порядок проведення вступу до заняття.

1. Розгляд питань згідно плану заняття.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Вивчити завдання для практичного заняття та з урахуванням положень чинного кримінального законодавства України надати письмово повні відповіді на питання.

Завдання для заняття:

1. Суддя місцевого суду виніс виправдувальний вирок у відношенні Рибальченко, звільнивши підсудного з-під варти.

З якого моменту виправдувальний вирок вступає в законну силу та підлягає виконанню?

2. Суд другої інстанції за апеляцією потерпілого змінив обвинувальний вирок у відношенні Авілова в частині додаткової міри покарання.

Коли набере в законної сили ухвала касаційного суду?

3. За вироком судді районного суду Маслов засуджений до одного року позбавлення волі.

Касаційна інстанція замінила призначене покарання виправними роботами строком на 1 рік.

Який орган і в якому порядку повинен звернути вирок до виконання?

4. У вирокі районного суду не було вирішене питання про цивільний позов та деякі предмети, визнані як речові докази.

Вирок не був оскаржений у порядку касації.

Як повинно бути вирішено питання про цивільний позов і вказані предмети?

5. Доценко був засуджений за розбій до трьох років позбавлення волі. Він звернувся до суду, який виніс вирок, з клопотанням про відстрочку виконання вироку на півтора роки. Кравченко вказав у клопотанні, що його жінка у результаті автомобільної аварії одержала тяжкі ушкодження та прикута до ліжка. Дочці 5 років. Сину через півтора роки виповниться 16 років і тоді він зможе заробляти на життя та допомагати матері.

У якому порядку буде розглядатися клопотання Кравченко і як воно може бути вирішено?

6. Щукіна, засуджена до двох років позбавлення волі з випробувальним строком три роки.

Незабаром після постановлення вироку вона захворіла тяжкою душевною хворобою, у зв'язку з чим була поміщена в психіатричну лікарню, де знаходилась два з половиною роки.

Через рік після одужання і виписки з лікарні Щукіна знову вчинила злочин.

Як повинно бути вирішено питання про раніше призначену Щукіній умовну міру покарання?

7. Вільчинський засуджений за розкрадання майна в особливо великих розмірах до позбавлення волі строком на п'ять років з конфіскацією майна.

Після набрання вироком законної сили жінка засудженого звернулась до вищестоящего суду з проханням виключити з опису майна, яке підлягає конфіскації її особисті речі: шубу із хутра норки, золоті браслет і каблучка, столовий сервіз з сімдесяти двох предметів.

Яким чином буде вирішено клопотання Вільчинської?

8. Гусинський засуджений до 5 років позбавлення волі з відбуттям покарання у виправно-трудовій колонії особливого режиму.

Відбувши половину призначеного строку покарання Гусинський звернувся до прокурора з заявою, у якій вказав, що свою вину повністю визнав, сумлінно працює у колонії та просить посприяти у переводі на строк, що залишився, у виправно-трудова колонію суворого режиму.

У якому порядку може бути вирішене клопотання засудженого?

9. Поклад та Білецький були засуджені за зловживання службовим становищем до одного року виправних робіт кожний зі стягненням з них у порядку солідарної відповідальності 2000 грн на користь будівельної організації, де вони працювали.

Через 6 місяців після вступу вирока у законну силу Поклад помер. На цей час з нього у відповідності з вироком для погашення завданої шкоди було стягнуто 80 грн, а з Білецького – 100 грн.

Як вирішити питання про подальше виконання вироку в частині стягнення сум на погашення шкоди, завданої злочинними діями Білецького будівельній організації?

10. Новіков, засуджений до одного року виправних робіт зі стягненням 15 відсотків заробітної плати і доход держави щомісячно, попав у автомобільну аварію. У результаті цього він одержав серйозні пошкодження і був поміщений у лікарню.

Дружина Новікова звернулась до суду, який постановив вирок, з проханням звільнити чоловіка від подальшого відбування покарання.

У якому порядку може бути вирішене подібне клопотання?

11. При розгляді подання про звільнення від відбування покарання умовно звільненого з місць позбавлення волі з обов'язковим залученням до праці Мітюкова, суд встановив, що інвалідність другої групи одержана засудженим з причин, не пов'язаних з його виробничою діяльністю і не внаслідок трудового ушкодження, як вказувалось у висновку лікарської комісії.

Яке рішення може бути прийнято судом?

12. Сторож агропромислової фірми «Відродження» Левченко був засуджений до позбавлення волі на два роки за крадіжку. Після відбуття покарання Левченко повернувся на роботу в агрофірму, де на потязі року працював скотником.

Адміністрація «Відродження» звернулась до районного суду за місцем розташування підприємства та просила зняти з Левченко судимість.

Яким може бути рішення районного суду? Який порядок дострокового зняття судимості?

13. Карпович, який відбував покарання у виправно-трудова колонії загального режиму, захворів психічною хворобою, яка позбавила його можливості усвідомлювати свої дії.

Дружина засудженого звернулась до адміністрації з проханням вирішити питання про звільнення Карповича від відбуття покарання і передачу їй його на опіку.

У якому порядку і як може бути вирішене дане клопотання?

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

1. По закінченню заняття надати викладачу відповіді на питання.

4. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Кримінальний кодекс України// Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25-26. Ст. 131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
3. Кримінальний процесуальний кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, Ст.88 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.
4. Про Національну поліцію: закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, Ст.379 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
5. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні : наказ МВС України від 07.07.2017 № 575 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text>
6. Інструкція з організації діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 06.07.2017 № 570. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0919-17#Text>
7. Кримінальний процес : навч. посібник / Ю.П. Аленін, Л.І. Аркуша [та ін.] ; НУ «Одеська юридична академія» [Електронне видання]. – Одеса : Фенікс, 2020. – 582 с URL: <https://hdl.handle.net/11300/16211>
8. Кримінальний процес: підручник / Р. І. Благута, Ю. В. Гуцуляк, О. М. Дуфенюк та ін.; за заг. ред. А. Я. Хитри, Р. М. Шехавцова, В. В. Луцика. Львів: ЛьвДУВС, 2019. Ч. 1. 532 с. URL: https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/kryminal-nyy-protses_LDUVS.pdf
9. Кримінальний процес: підручник / Р. І. Благута, Ю. В. Гуцуляк, О. М. Дуфенюк та ін.; за заг. ред. А. Я. Хитри, Р. М. Шехавцова, В. В. Луцика. Львів: ЛьвДУВС, 2019. Ч. 2. 616 с. URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2820/3.pdf>
10. Кримінальний процес : підруч. / Бойко О.П., Гаркуша А.Г., Захарко А.В.,

Литвинов В.В., Рогальська В.В., Сербін М.М., Солдатенко О.А., Федченко В.М., Черняк Н.П./ кер. авт. кол. д-р юрид. наук, доц. О.Ф. Кобзар. – У 2-х ч. Ч. 1. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2017 – 337 с. URL: https://law.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/Krym_protse_pidruchnyk-1.pdf

11. Кримінальний процес : підручник / Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туманюк та ін. ; за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. - Х. : Пр; 2013.-824 с URL: <http://kizman-tehn.com.ua/wp-content/uploads/2017/09/Krim-protse-Tatsiy.pdf>

Додаткова

1. Гловюк І., Дроздов О., Тетерятник Г., Фоміна Т., Рогальська В., Завтур В. Особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану: науково-практичний коментар Розділу IX-1 Кримінального процесуального кодексу України. Видання 2. Електронне видання. ДніпроЛьвів-Одеса-Харків, 2022. Станом на 03 травня 2022. 80 с.
2. Доказування у кримінальному провадженні : курс лекцій / О. О. Бондаренко, Г. І. Глобенко, В. В. Романюк та ін. ; за заг. ред. О. О. Юхна ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Ф-т №1, Каф. кримінал. процесу та організації досуд. слідства. - Харків : ХНУВС, 2018. - 156 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4400>
3. Досудове розслідування: навч. посібник / Р. І. Благута, А.-М. Ю. Ангеленюк, Ю. В. Гуцуляк та ін.; за заг. ред. Ю. А. Комісарчук та А. Я. Хитри. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 600 с.
4. Кримінальний процес України у питаннях і відповідях: навч. посіб. / Л. Д. Удалова, М. А. Макаров, Ю.І. Азаров, С. О. Заїка, О. В. Кубарева, О. В. Римарчук, В. В. Рожнова, Д. О. Савицький, А. В. Форостяний, О. Ю. Хабло. Видання 5-те, переробл. і доповн. Київ, 2020. 497 с. URL: https://www.naiu.kiev.ua/files/kafedru/kkp/2020/pytannia_vidp_2020.pdf
5. Кримінальний процес України: у питаннях і відповідях : навч. посіб. / [кол. авт.: Абламський С. Є., Глобенко Г. І., Романюк В. В. та ін.]; за заг. ред. Т. Г. Фоміної; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2021. 300 с. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/11295>
6. Лобойко Л.М., Банчук О.А. Кримінальний процес: Навчальний посібник. К.: Ваіте, 2014. 280 с. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/9/2/358176.pdf>.
7. Організаційно-правові засади діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України : монографія / В. Г. Дрозд, А. В. Пономаренко, С. Є. Абламський, Л. В. Гаврилюк та ін. ; Держ. наук.-досл. ін.-т. – Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2020. – 352 с. URL:

<https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/91fc9c32-8a97-4382-8b13-6ad710ae46fc/content>.

8. Практикум зі складання процесуальних документів : навч. посібник / Кол. авт. – 2-е вид., перероб. і доп. – Дніпро : Ліра ЛТД, 2017. – 308 с.
9. Щербаковський М.Г. Проведення та використання судових експертиз у кримінальному провадженні : монографія / М. Г. Щербаковський. – Харків : В деле, 2015. – 560 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/0dd2821b-1646-4d5c-965f-c20e08dc1479/content>.

Рішення Європейського суду з прав людини:

1. Рішення Європейського суду з прав людини «Бургас проти України» від 18.12.2018 р. URL: <https://minjust.gov.ua/m/rishennya-schodo-suti-za-alfavitom>.
2. Рішення Європейського суду з прав людини «Дудка проти України» від 04.11.2018 р. URL: <https://minjust.gov.ua/m/rishennya-schodo-suti-za-alfavitom>.
3. Рішення Європейського суду з прав людини «Карельський та інші проти України» від 06.12.2018 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_d43
4. Рішення Європейського суду з прав людини «Кін проти України» від 18.12.2018 р. URL: <https://minjust.gov.ua/m/rishennya-schodo-suti-za-alfavitom>.
5. Рішення Європейського суду з прав людини «Криволапов проти України» від 02.10.2018 р. URL: <https://minjust.gov.ua/m/rishennya-schodo-suti-za-alfavitom>.
6. Рішення Європейського суду з прав людини «Маріяничук та інші проти України» 17.01.2019 р. URL: <https://minjust.gov.ua/m/rishennya-schodo-suti-za-alfavitom>.
7. Огляд рішень Європейського суду з прав людини проти України за липень 2020 року URL: https://su.arbitr.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/sud5021/Oglyad_za_lypen%60_1.pdf.
8. Огляд рішень Європейського суду з прав людини проти України за грудень 2020 року URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/ESPL_12_2020.pdf.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.president.gov.ua> - офіційний веб-сайт Президента України.
2. <http://www.portal.rada.gov.ua> - офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
3. <http://www.kmu.gov.ua> - офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.

4. <http://mvs.gov.ua> - офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України.
5. <http://www.court.gov.ua/vscourt> - офіційний веб портал судової влади в Україні
6. <http://www.scourt.gov.ua> - офіційний веб-сайт Верховного Суду України.
7. <http://sc.gov.ua/> - офіційний веб-сайт Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільний і кримінальних справ.
8. <http://www.sbu.gov.ua> - офіційний веб-сайт СБУ.
9. <http://www.gp.gov.ua> - офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури України.
10. <http://www.minjust.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України.
11. <http://www.reyestr.court.gov.ua> - єдиний реєстр судових рішень в Україні.
12. <http://www.police.ua> - Форум працівників МВС України.
13. <http://vkka.gov.ua> - офіційний сайт Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури.
14. <http://www.nbu.gov.ua/> Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського <http://univd.edu.ua/> Офіційний сайт Харківського національного університету внутрішніх справ
15. <http://korolenko.kharkov.com/> Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленко <http://pravo.biz.ua/> Юридична бібліотека